

21 SEP 2019

N-21815

Seat No. _____

B. Com. (Sem. VI) Examination

September - 2019

Cost Accounting - IITime : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- 1 રેઈનબો કંપનીની વસ્તુનું ઉત્પાદન ત્રણ જુદી જુદી પ્રક્રિયામાંથી પસાર થઈ પૂર્ણતા 14 તરફ જાય છે. પ્રક્રિયા A માં શરૂઆતમાં 4,000 એકમ માલસામાન રૂ. 13,560ની કિંમતે દાખલ કરવામાં આવ્યા. માહિતી નીચે મુજબ છે :

વિગત	પ્રક્રિયા A	પ્રક્રિયા B	પ્રક્રિયા C
પ્રત્યક્ષ માલસામાન રૂ.	12,000	10,000	9,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી રૂ.	16,000	5,000	4,900
ઉત્પાદનના ખર્ચા રૂ.	2,000	3,400	3,590
અન્ય કારખાનાના ખર્ચા રૂ.	3,500	2,005	2,004
સામાન્ય બગાડ (દાખલ કરેલ એકમના %)	2%	4%	2.5%
બગાડની વેચાણ કિંમત (એકમદીઠ)	0.25	0.50	0.60
ખરેખર ઉત્પાદન (એકમમાં)	3,850	3,600	3,500

પ્રક્રિયા A, B અને Cના ખાતા તૈયાર કરો. દરેક પ્રક્રિયા માટે એકમદીઠ પડતર દર્શાવો. અસામાન્ય બગાડ અને અસામાન્ય વધારાના ખાતા પણ બનાવો.

અથવા

- 1 સંયુક્તા મેન્યુફેક્ચરિંગ લિમિટેડની વસ્તુ બે જુદી જુદી પ્રક્રિયામાંથી પસાર થાય 14 છે, જે પ્રક્રિયા I અને પ્રક્રિયા II તરીકે ઓળખાય છે. બંને પ્રક્રિયામાંથી આડપેદાશ મળે છે. આ આડપેદાશ કારખાનામાંથી બારોબાર વેચી દેવામાં આવે છે :

વિગત	પ્રક્રિયા I	પ્રક્રિયા II
માલસામાન વપરાશ (ટનદીઠ રૂ. 20)	1,500 ટન	—
પ્રત્યક્ષ મજૂરી (રૂ.)	37,500	30,000
કારખાનાના ખર્ચા (રૂ.)	પ્રત્યક્ષ મજૂરીના 80%	પરોક્ષ મજૂરીના 50%
બગાડ	100 ટન	150 ટન
બગાડની વેચાણ કિંમત (ટનદીઠ રૂ.)	9.00	8.00
આડપેદાશ	300 ટન	200 ટન
આડપેદાશનું વેચાણ	પડતર + 20% નફો	વેચાણ કિંમત પર 50% નફો

ઉપરની માહિતી પરથી, પ્રક્રિયાના ખાતા અને તેની આડપેદાશના ખાતા તૈયાર કરો.

દરેક પ્રક્રિયાની ટનદીઠ પડતર દર્શાવો.

- 2 નીચેની માહિતી રૂ. 20,00,000ના એક મકાન બાંધકામના કરાર સંબંધિત છે. 14
ચાલુ કામ ખાતામાં 80% રકમ કે જે આર્કિટેક દ્વારા પ્રમાણિત થયેલ અને કરાર
આપનાર દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલ છે :

વિગત	2016	2017	2018
મોકલેલ માલસામાન	2,40,000	2,90,000	1,68,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	2,20,000	3,10,000	2,20,000
પ્રત્યક્ષ ખર્ચા	10,000	34,000	12,000
પરોક્ષ ખર્ચા	4,000	5,200	1,000
કરાર આપનાર પાસેથી મળેલ રોકડ	3,76,000	8,24,000	બાકીની રકમ
બિનપ્રમાણિત કામ	6,000	16,000	—
મોકલેલ પ્લાન્ટ	28,000	—	—
સ્થળ પર માલસામાન (વર્ષના અંતે)	4,000	10,000	16,000
ઘસારાબાદ પ્લાન્ટ (વર્ષના અંતે)	22,400	14,000	6,000

અધૂરા કરાર પર આવતા નફાને યોગ્ય ધોરણે લઈ જઈ આ ત્રણેય વર્ષના કરાર
ખાતા તૈયાર કરો.

અથવા

- 2 મેસર્સ હર્ષ કન્સ્ટ્રક્શન કંપનીએ તા. 1લી ઓક્ટોબર, 2017ના રોજ 14
રૂ. 35,00,000ની કિંમતે કોલેજ બિલ્ડીંગ બાંધવાનો કરાર સ્વીકાર્યો. તા. 1-10-17
થી 30-6-18 દરમિયાન કરાર પર થયેલ ખર્ચેખર્ચ ખર્ચની વિગતો નીચે મુજબ હતી :

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત	રકમ રૂ.
મોકલેલ માલસામાન	12,00,000	સ્ટોરમાં પરત કરેલ	
ચૂકવેલ મજૂરી	9,00,000	માલસામાન	20,000
ચૂકવવાની બાકી મજૂરી	80,000	સ્થળ પર વધેલ માલસામાન	1,20,000
મોકલેલ પ્લાન્ટ	4,00,000	પ્રમાણિત કામ	30,00,000
અન્ય ખર્ચા	2,40,000	મળેલ રોકડ	25,00,000
		બિનપ્રમાણિત કામ	2,60,000

તા. 30-6-18ના રોજ રૂ. 1,00,000નો પ્લાન્ટ સ્ટોરમાં પરત કરવામાં આવ્યો.

પ્લાન્ટની પડતર કિંમત પર વાર્ષિક 10% લેખે ઘસારો ગણવાનો છે.

તા. 1-7-18 થી 31-12-18 દરમ્યાન અંદાજેલ ખર્ચા નીચે મુજબ છે :

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત	રકમ રૂ.
માલસામાન	2,50,000	મજૂરી	70,000
અન્ય ખર્ચા	90,000	મળેલ રોકડ	35,00,000

કરાર તા. 31-12-18ના રોજ પૂરો થશે.

તૈયાર કરો :

- (1) તા. 30-6-18ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું કરારખાતું.
- (2) તા. 31-12-18ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું અંદાજેલ નફાની ગણતરી દર્શાવતું પત્રક.

3 ભગવતી ટ્રાન્સપોર્ટ કંપની 5 ટન ક્ષમતા ધરાવતી એક ટ્રક સંબંધિત નીચેની માહિતી પૂરી પાડે છે : 14

- (1) ટ્રકની કિંમત રૂ. 3,00,000.
- (2) અંદાજીત આયુષ્ય 10 વર્ષ
- (3) આયુષ્યના અંતે ટ્રકની અંદાજીત ભંગાર કિંમત રૂ. 30,000
- (4) ડીઝલ, ઓઈલ, ગ્રીસ રૂ. 40 ટ્રીપલીટ દરેક બાજુએ
- (5) ડ્રાઈવરનો પગાર રૂ. 1,800 માસિક
- (6) ક્લીનરનો પગાર રૂ. 1,200 માસિક
- (7) સમારકામ અને નિભાવખર્ચ રૂ. 15,000 વાર્ષિક
- (8) વીમા પ્રીમિયમ રૂ. 1,200 વાર્ષિક
- (9) રોડ ટેક્સ રૂ. 7,200 વાર્ષિક
- (10) સામાન્ય સુપરવિઝન ખર્ચ રૂ. 14,400 વાર્ષિક

આ ટ્રક શહેરથી દૂર અને શહેર તરફ એકબાજુ 40 કિલોમીટર અંતરે માલનું વહન કરે છે. ટ્રક દિવસની બે રાઉન્ડ ટ્રીપ કરે છે. જતાં ફેરામાં પૂર્ણ ક્ષમતા સુધીનું નૂર મળે છે અને વળતાં ફેરામાં ક્ષમતાના 50% નૂર મળે છે. મહિનામાં સરેરાશ 25 દિવસ ટ્રક દોડશે.

શોધો :

- (1) ટન-કિલોમીટર દીઠ પડતર
- (2) જો કંપની નૂર ઉપર 50% નફો ચઢાવે તો ટનકિલોમીટર દીઠ નૂર.

અથવા

- 3 રાધે ટ્રાવેલ્સ પાસે પોતાની માલિકીની એક બસ છે. જે મહિનામાં 8 દિવસો જામનગર થી ધ્રાંગધ્રા વચ્ચે દોડે છે. જેનું અંતર 184 કિલોમીટર છે. જામનગરથી ધ્રાંગધ્રા વચ્ચેનો ફેરો એક જ દિવસમાં બસ પૂરો કરે છે. મહિનામાં બીજા 12 દિવસો બસ જામનગરથી જૂનાગઢ વચ્ચે દોડે છે. જામનગરથી જૂનાગઢ વચ્ચેનું અંતર 110 કિલોમીટર છે. જામનગરથી જૂનાગઢ વચ્ચેનો ફેરો એક જ દિવસમાં પૂરો કરવામાં આવે છે. મહિનામાં 5 દિવસો બસ સ્થાનિક શહેરમાં ફરે છે. સ્થાનિક શહેરમાં બસ રોજ 60 કિલોમીટર ફરે છે. અન્ય માહિતી નીચે મુજબ છે :

- (1) બસની કિંમત રૂ. 8,00,000 અને 10 વર્ષના અંતે ભંગાર કિંમત રૂ. 80,000.
- (2) ડ્રાઈવરનો માસિક પગાર રૂ. 3,000 અને કંડક્ટરનો માસિક પગાર રૂ. 2,000.
- (3) સ્ટાફનો પગાર માસિક રૂ. 3,000.
- (4) વીમા પ્રીમિયમ વાર્ષિક રૂ. 12,000.
- (5) ડીઝલનો વપરાશ 1 લિટરે 5 કિલોમીટર. 1 લિટરદીઠ ભાવ રૂ. 11.
- (6) રોડ ટેક્સ માસિક રૂ. 9,600.
- (7) લ્યુબ્રિકેટિંગ ઓઈલ 100 કિલોમીટરદીઠ રૂ. 80.
- (8) ટાયર ખર્ચ અને સમારકામ ખર્ચ માસિક રૂ. 9,633.
- (9) બસની ક્ષમતા : 50 પેસેન્જર.

બસ ધ્રાંગધ્રા જાય ત્યારે 80% ભરેલી હોય છે. જૂનાગઢ જાય ત્યારે 90% ભરેલી હોય છે. જ્યારે સ્થાનિક શહેરમાં ફરે ત્યારે પૂરેપૂરી ભરેલી હોય છે. જો રાધે ટ્રાવેલ્સને પડતર કિંમત ઉપર 33.33% નફો કમાવવો હોય તો પેસેન્જર પાસેથી એક કિલોમીટર દીઠ ભાડાનો શું દર વસૂલ કરવો જોઈએ ? જામનગરથી ધ્રાંગધ્રા અને જામનગરથી જૂનાગઢનું એક પેસેન્જર દીઠ લેવાનું ભાડું પણ જણાવો.

- 4 જોબ પડતર પદ્ધતિના લાભ અને ગેરલાભની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

- 4 બેચ પડતર પદ્ધતિ એટલે શું ? બેચ પડતર પદ્ધતિનું સ્વરૂપ અને ઉપયોગિતા સમજાવો. 14

- 5 મેળવણીપત્રક કેવી રીતે તૈયાર કરવામાં આવે છે ? શા માટે ? કાલ્પનિક આંકડા સાથે તેનો નમૂનો આપો. 14

અથવા

- 5 પડતર ઓડીટના ખ્યાલ વિશે વિસ્તારથી નોંધ લખો. 14

ENGLISH VERSION

- 1 The production of Rainbow Company passes through three 14 distinct processes to completion. 4,000 units were initially introduced in process A at a cost of Rs. 13,560. The information were as under :

Particulars	Process A	Process B	Process C
Direct Materials Rs.	12,000	10,000	9,000
Direct Labour Rs.	16,000	5,000	4,900
Manufacturing Overheads Rs.	2,000	3,400	3,590
Other factory expenses	3,500	2,005	2,004
Normal Wastage (% of units introduced)	2 %	4 %	2.5%
Sale Value of Wastage (per unit)	0.25	0.50	0.60
Actual production (in units)	3,850	3,600	3,500

Prepare Process No. A, B and C Accounts. Show price per unit for each process and also prepare abnormal loss or gain Account as required.

OR

- 1 Sanyukta Manufacturing Ltd. product passes through two 14 distinct processes which are known as Process I and Process II. Both processes yield by-products. These by products are sold out directly from the factory :

Particulars	Process I	Process II
Material consumed (Rs. 20 per ton)	1,500 tons	—
Direct Wages (Rs.)	37,500	30,000
Factory Overheads (Rs.)	80% of direct wages	50% of direct wages
Wastage	100 tons	150 tons
Sale value of wastage (per ton) Rs.	9.00	8.00
By-Products	300 tons	200 tons
Sale of By-Product	Cost + 20% profit	50% profit on sale

From the above information, prepare Process Accounts and their By-Products Accounts, Show cost per ton for each process.

- 2 The following information relates to building contract for 14
Rs. 20,00,000 for which 80% of the value of work in
progress as certified by the architect is being, paid by
contractee :

Particulars	2016	2017	2018
Materials issued	2,40,000	2,90,000	1,68,000
Direct wages	2,20,000	3,10,000	2,20,000
Direct expenses	10,000	34,000	12,000
Indirect expenses	4,000	5,200	1,000
Cash received from contractee	3,76,000	8,24,000	Remaining
Uncertified work	6,000	16,000	—
Plant issued	28,000	—	—
Materials at site (year ended)	4,000	10,000	16,000
Plant after depreciation (year ended)	22,400	14,000	6,000

Prepare Contract Account for these three years, taking into account such profit as you think proper on incomplete contract.

OR

- 2 M/s. Harsh Construction Company took a contract for 14
college building for Rs. 35,00,000 on 1st October, 2017. Details
of actual expense incurred on contract from
1-10-17 to 30-6-18 were as under :

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Materials issued	12,00,000	Material returned	
Wages paid	9,00,000	to stores	20,000
Unpaid Wages	80,000	Materials on hand	1,20,000
Plant supplied	4,00,000	Work Certified	30,00,000
Other Expenses	2,40,000	Cash Received	25,00,000
		Work Uncertified	2,60,000

Plants of Rs. 1,00,000 returned to stores on 30-6-18.
Depreciation is to be charged on cost value of plant at 10%
p.a. Estimated expenses from 1-7-18 to 31-12-18 are as
under :

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Materials	2,50,000	Wages	70,000
Other Expenses	90,000	Cash Received	35,00,000

Contract would be finished on 31-12-18.

Prepare :

- (1) Contract account for the year ended 30-6-18.
- (2) Statement showing estimated profit for the year ended 31-12-18.

3 Bhagvati Transport Company supplies the following details in respect of a Truck of 5 tonne capacity : 14

- (1) Cost of Truck Rs. 3,00,000.
- (2) Estimated Life 10 years
- (3) Estimated sales value of Truck at the end of its life Rs. 30,000
- (4) Diesel, Oil, Grease Rs. 40 per trip each way
- (5) Driver's Wages Rs. 1,800 per month
- (6) Cleaner's Wages Rs. 1,200 per month
- (7) Repairs and Maintenance Rs. 15,000 per year
- (8) Insurance Premium Rs. 1,200 per year
- (9) Road tax Rs. 7,200 per year
- (10) General supervision charges Rs. 14,400 per year

The Truck carries goods to and from the city covering a distance 40 kms each way, the truck makes two round trips per day. On outward trip freight is available to the extent of full capacity and on return trip 50% capacity. The truck runs on average 25 days a month.

Find out :

- (1) Operating cost per tone-km.
- (2) Rate per tonne per trip that the company should charge if a profit of 50% on freight is to be earned.

OR

- 3 Radhe Travels owns a bus which runs between Jamnagar to Dhrangadhra and back for 8 days in a month. The distance from Jamnagar to Dhrangadhra is 184 kms. The bus completes trip from Jamnagar to Dhrangadhra and back on the same day. The bus goes another 12 days in a month from Jamnagar to Junagadh. The distance from Jamnagar to Junagadh is 110 kms. The bus completes the trip from Jamnagar to Junagadh and back on the same day. For 5 days of month bus runs in the local city. Daily distance covered in local city is 60 kms. Other details are as follows : 14
- (1) Cost of bus Rs. 8,00,000 and scrap value at the end of 10 years 80,000.
 - (2) Monthly salary of driver Rs. 3,000 and Conductor Rs. 2,000.
 - (3) Monthly staff salary Rs. 3,000.
 - (4) Yearly Insurance premium Rs. 12,000.
 - (5) Consumption of Diesel 5 kms. per liter. Rate per liter Rs. 11.
 - (6) Monthly Road tax Rs. 9,600.
 - (7) Lubricating Oil per 100 km Rs. 80.
 - (8) Cost of tyres and repairs per month Rs. 9,633.
 - (9) Capacity of bus : 50 passengers.
- The bus is occupied by 80% of its capacity when it goes to Dhrangadhra and is occupied 90% of its capacity when goes to Junagadh. It is always full when it runs within the city. What rate per km. should be charged of rent from passengers if Radhe travel wants to earn 33.33% profit on cost ? Also give passenger fare for Jamnagar to Dhrangadhra and Jamnagar to Junagadh.
- 4 Discuss the merits and demerits of Job Costing. 14
- OR
- 4 What is Batch Costing ? Explain the nature and uses of Batch Costing. 14
- 5 How to prepare Reconciliation statement ? Why ? 14
Give specimen with imaginary figures.
- OR
- 5 Write a detailed note about concept of cost audit. 14